

מרכז המידע למודיעיין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית

חדשות הטרור והסכסוך הישראלי-פלסטיני (21 - 27 בספטמבר 2011)

אבו מאזן מניף העתק מהבקשה לצרף את "פלסטיין" כמדינה חברה באו"ם, במהלך נאומו בעצרת הכללית (ופא, 23 בספטמבר 2011).

עיקרי המסמך

- המהלך הפלסטיני באו"ם הגיע השבוע לנקודת שיא עם הגשת הפניה הפלסטינית למועצת הביטחון באמצעות מזכ"ל האו"ם, בבקשה לקבל את "פלסטיין" כחברה מלאה באו"ם (23 בספטמבר). מועצת הביטחון החלה לדון בבקשה והדיונים עשויים להמשיך מספר שבועות או אף חודשים.
- לאחר מכן נשא אבו מאזן נאום פולמוסי בפני עצרת האו"ם, גדוש האשמות קשות נגד ישראל. בנימין נתניהו, שנאם אחריו, הציג את עמדות היסוד של ישראל בסכסוך ואת חתירתה לשלום, וקרא לאבו מאזן להיפגש עימו מיידית ולפתוח בשיחות שלום.
- בינתיים הזדרזה "הרביעייה" לספק חלופה דיפלומטית משלה לנתיב האו"ם, בפרסמה הצהרה (23 בספטמבר) הקוראת לישראל ולפלסטינים לשוב למו"מ ישיר ללא דיחוי, תוך חודש. הפלסטינים הביעו (באופן לא רשמי) הסתייגותם מההצהרה, שאין בה דרישה להפסקת ההתנכלויות והיא אינה קובעת שהמשא ומתן יתנהל על בסיס גבולות 1967. ישראל והפלסטינים צפויים לדון בקרוב בהצהרה, למתן תשובתם הפורמאלית.

■ ביהודה ושומרון התנהלו השבוע הפגנות וגילויי מחאה שהגיעו לשיאם בעצרת המונים ברמאללה בעת נאום אבו מאזן. במרבית המקרים התנהלו האירועים בשליטה, למעט הפגנה פלסטינית אלימה באזור הכפר קצרא שמדרום לשכם, שהסתיימה בעימות עם כוחות צה"ל, במהלכו נהרג פלסטיני. ברצועת עזה נמשך "טפטוף" ירי רקטות ופצצות מרגמה ליישובי הנגב המערבי.

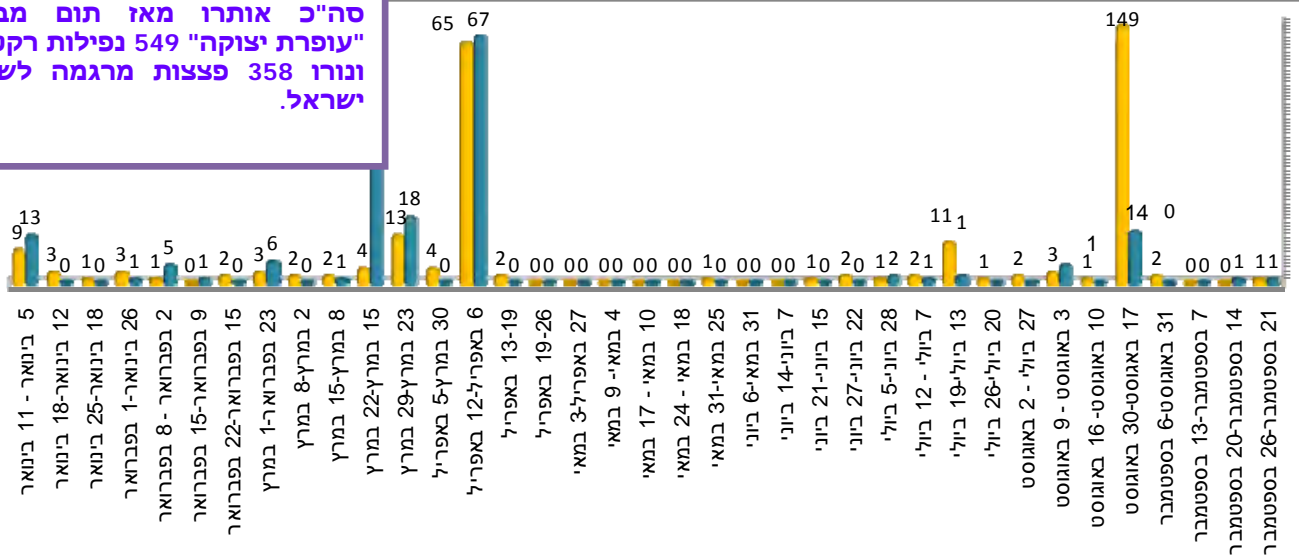
אירועים בולטים בדרומה של ישראל

■ השבוע, ב-26 בספטמבר אותרה נפילתה של רקטה אחת בנגב המערבי. הרקטה נפלה בשטח פתוח במועצה האזורית שער הנגב. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

■ אותרה נפילתה של פצצת מרגמה אחת, ב-22 בספטמבר. הפצצה נפלה בשטח פתוח במועצה האזורית אשכול. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

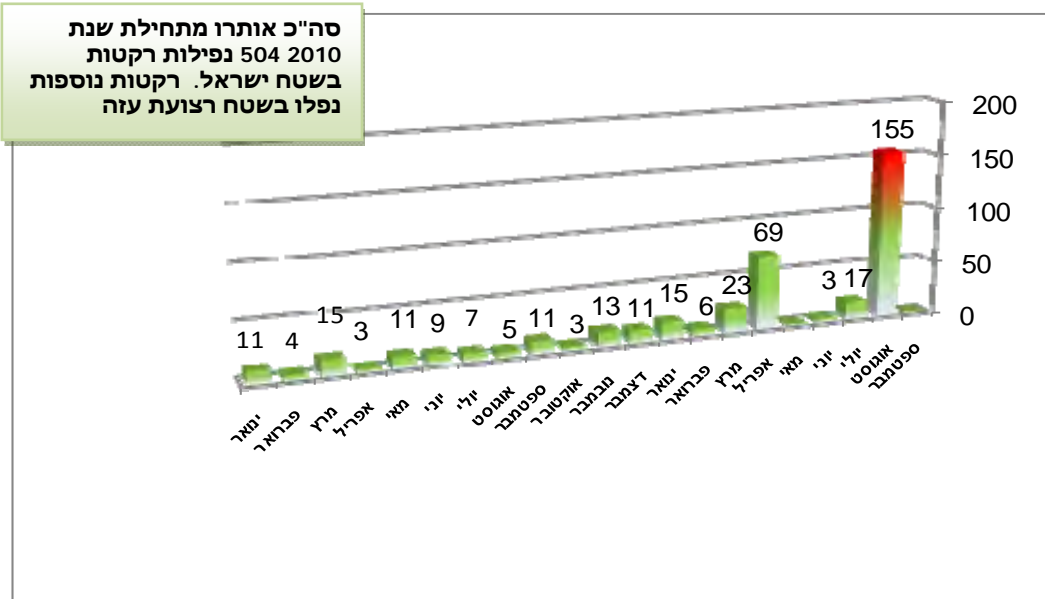
ירי רקטות ופצצות מרגמה לעבר יישובי הנגב המערבי¹

סה"כ אותרו מאז תום מבצע "עופרת יצוקה" 549 נפילות רקטות ונורו 358 פצצות מרגמה לשטח ישראל.

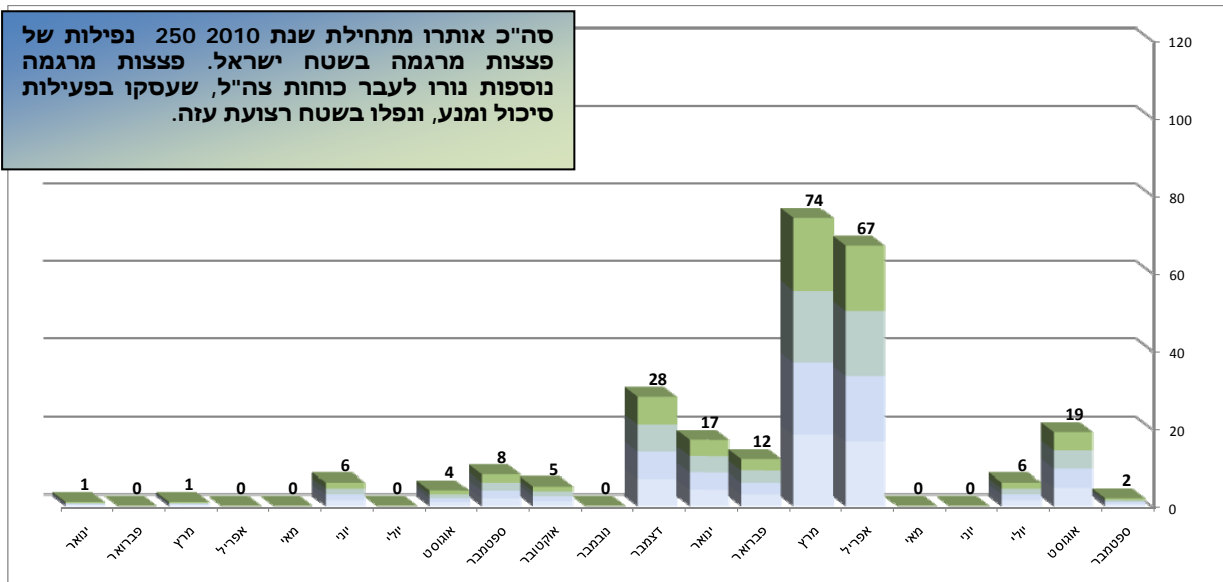

¹ בסטטיסטיקה לא נכללו נפילות של רקטות ופצצות מרגמה שנפלו בשטח רצועת עזה. נכון ל-26 בספטמבר 2011.

ירי הרקטות בשנה האחרונה

ירי פצצות מרגמה בשנה האחרונה

יהודה ושומרון

אירועים בשטח

■ **במסגרת הקמפיין שגיבה את המהלך הפלסטיני באו"ם, התקיימו במהלך השבוע החולף הפגנות וגילויי מחאה רבים בשטחי יהודה ושומרון, שהגיעו לשיאם ב-23 בספטמבר** (מועד נאומו של אבו מאזן בעצרת האו"ם). כמו כן, התרחשו עמותים מקומיים במוקדי חיכוך שונים בין פלסטינים לבין מתיישבים ישראלים. ההפגנות וגילויי המחאה ולא יצאו, במרבית המקרים, מכלל שליטה של צה"ל וכוחות הביטחון הפלסטינים, שנערכו לקראתן מבעוד מועד.

■ **להלן עיקרי האירועים ב-23 בספטמבר:**

- **האירוע המרכזי, עצרת רבת משתתפים שאורגנה על ידי הרשות הפלסטינית, התקיימה בראמאללה בעת נאומו של אבו מאזן** (שהוקרן מעל מסך גדול בכיכר השעון בראמאללה). בעצרת השתתפו כמה עשרות אלפי אנשים שקראו "ברוח ודם נפדה אותך פלסטין".

העצרת בראמאללה בה הוקרן על גבי מסך נאומו של אבו מאזן באו"ם (צפא, 23 בספטמבר 2011)

- **בשכם** התקיימה תהלוכה בה נשמעו קריאות בגנותו של ראש ממשלת ישראל נתניהו. כמו כן התקיימו תהלוכות **בבית לחם ובקלקיליה** (ופא, 23 בספטמבר 2011; פייסבוק וטוויטר, 23 בספטמבר 2011).
- **בכפר קצרא שמדרום לשכם התקיימה הפגנה אלימה של כ-300 פלסטינים**. הפלסטינים יידו אבנים לעבר כוחות צה"ל שהשיבו באמצעים לפיזור הפגנות ובשלב מסוים אף בירי מנשק קל. **חמישה חיילים נפצעו באורח קל. פלסטיני אחד נהרג ושניים נפצעו**. האירוע מתוחקר בידי צה"ל וכוחות הביטחון הפלסטינים (אתר דובר צה"ל, 26 בספטמבר 2011).

פלסטינים בכפר קצרא מיידים אבנים לעבר כוחות צה"ל
(צפא, 23 בספטמבר 2011)

- **במעבר קלנדיה שמצפון לירושלים התקיימה הפגנה של כ-200 פלסטינים. הפלסטינים ידו אבנים על כוחות הביטחון הישראליים שהשיבו באמצעים לפיזור הפגנות (אתר דובר צה"ל, 23 בספטמבר 2011).**

פלסטינים במעבר קלנדיה מתעמתים עם כוחות הביטחון הישראליים ומיידים לעברם אבנים
(צפא, 23 בספטמבר 2011)

- **בשבוע שחלף אירעו מספר מקרים של ידוי אבנים לעבר כלי רכב ישראלים אזרחיים. על פי משטרת ישראל וצה"ל, נראה כי אירוע של של ידוי אבן מרכב חולף הוביל לתאונת דרכים, שאירעה בסמוך לקריית ארבע, בה נהרגו אזרחי ישראלי ובנו התינוק ב-23 בספטמבר. בשמשת הרכב אותר חור שנוצר מפגיעת אבן, ואבן גדולה, שנראה שאינה מהשטח, נמצאה בתוך הרכב. האירוע עודנו נמצא בבדיקה (ערוץ 10, 25 בספטמבר 2011).**

שרידי הרכב בו נסעו האב ובנו
(באדיבות ערוץ 10, 25 בספטמבר 2011)

ההתפתחויות ברצועת עזה

הברחת משלוח אמצעי לחימה לרצועת עזה

■ כוחות הביטחון המצרים תפסו באסמאעיליה שמונה טילים נגד מטוסים ואמצעי שיגור. הטילים ככל הנראה היו בדרכם לסיני על מנת להבריחם לתוך רצועת עזה (אלג'מהוריה, 25 בספטמבר 2011).

הטילים ואמצעי השיגור, שנתפסו באסמאעיליה
(אליום אלסבאע, 25 בספטמבר 2011).

המאבק המדיני

המהלך הפלסטיני באו"ם - תמונת מצב

■ ב-23 בספטמבר הגיש אבו מאזן למזכ"ל האו"ם באן קי מון פנייה פורמלית למועצת הביטחון לקבלת מדינת "פלסטין" כחברה מלאה באו"ם. אבו מאזן ודוברים פלסטינים שבו והבהירו כי הם מעניקים למועצת הביטחון אתנחתא לפני שיפנו לעצרת הכללית בבקשה להכיר ב"פלסטין" כמדינה שאינה חברה באו"ם (אלשרק אלאוסט, 25 בספטמבר 2011).

בשלב זה לא ברור כמה זמן יימשך הדיון. אבו מאזן הביע ציפיה כי "הדיונים אמורים להמשך לכל היותר כמה שבועות ולא חודשים" (אבו מאזן בשיחה עם כתבים במטוסו, בדרך חזרה מניו-יורק, ידיעות אחרונות 25 בספטמבר). מנגד, הערכות שפורסמו בתקשורת גורסות כי דיוני מועצת הביטחון בפניה הפלסטינית **עשויים להמשך שבועות ואולי אף כמה חודשים.**

■ **בינתיים הזדרזה ה"רביעייה" לספק חלופה דיפלומטית משלה לנתיב האו"ם.** בעקבות פניית הפלסטינים למועב"ט היא פרסמה (23 בספטמבר) הצהרה הקוראת לישראל ולפלסטינים **לשוב למו"מ ישיר ללא דיחוי** (ללא אזכור תנאים מקדימים, כדרישת הרשות) **ולהיוועד לפגישת הכנה** ("preparatory meeting") **תוך חודש.** ב"פגישת ההכנה" מצפה ה"רביעייה", שהצדדים יגישו "הצעות מקיפות" בסוגיית **הגבולות והביטחון** ובתוך **חצי שנה** יציגו התקדמות משמעותית, **על מנת לסיים המו"מ בתוך שנה.** בהקשר לכך קראה ה"רביעייה" **לכינוס ועידה בינלאומית במוסקבה, בלי שנקבה במועד ספציפי ("בעת המתאימה").** ההצהרה קוראת לצדדים **להימנע מ"פעולות פרובוקטיביות"** העלולות להכשיל את המגעים ושה וציינה את **מחויבות שני הצדדים ל"מפת הדרכים".**

■ **ההנהגות הישראלית והפלסטינית צפויות לדון בקרוב בהצעת "הרביעייה" ולהשיב עליה באופן פורמאלי.** בינתיים **הפלסטינים הביעו הסתייגותם מהצהרת ה"רביעייה",** גם אם באופן רשמי לא דחו אותה על הסף. בשיחה עם כתבים, בדרכו חזרה לראמאללה, ציין אבו מאזן כי "הצעת הרביעייה פסולה, **משום שאין בה דרישה להפסיק את ההתנחלויות ומשום שהיא לא קוראת למשא ומתן על בסיס גבולות 1967**" (ידיעות אחרונות, 25 בספטמבר). לעומת זאת, **ראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו,** שנשאל האם נוסחת "הרביעייה" מקובלת עליו הגיב כי **כניסה למו"מ בהחלט מקובלת עליו לחלוטין.** הוא הוסיף כי לוח הזמנים שציינה הרביעייה נראה לו מציאותי, על אף הקשיים שבו (ערוץ 2, 24 בספטמבר 2011; רשת ב' של קול ישראל, 26 בספטמבר 2011).

■ **ב-25 בספטמבר שב יו"ר הרשות אבו מאזן לראמאללה ונאם שם בפני קהל אלפים שבא לקבל את פניו.** בנאומו הדגיש כי העביר באו"ם את המסר **אודות "הצורך הדחוק" במדינה פלסטינית עצמאית במסגרת ה"אביב הפלסטיני".** בהתייחסו (בעקיפין) לקריאת ראש ממשלת ישראל לפתיחה בשיחות שלום ללא תנאים הוא הדגיש כי "אנו רוצים לממש את זכויותינו בדרכי שלום באמצעות מו"מ, אך לא באמצעות כל מו"מ". אבו מאזן הוסיף כי התהליך הדיפלומטי החל אולם **נותרה עדיין דרך ארוכה רצופת מהמורות** (הטלוויזיה הפלסטינית, 25 בספטמבר).

נאום אבו מאזן בעצרת האו"ם

■ **ב-23 בספטמבר נשא אבו מאזן, יו"ר הרשות הפלסטינית, נאום בפני עצרת האו"ם בניו יורק.** הוא נשא את הנאום לאחר שהגיש למזכ"ל האו"ם באן קי מון את הבקשה הפלסטינית לצרף את "פלסטיין" באו"ם כמדינה חברה. **הנאום היה פולמוסי, גדוש בהאשמות קשות נגד ישראל.** להלן עיקריו:

• **בפתח דבריו** הזכיר אבו מאזן כי **אדמת פלסטין הינה "אדמה קדושה"**, "אדמת הדתות השמימיות", מקום עלייתו לשמיים של הנביא מוחמד והולדתו של ישו (**הדת היהודית לא הוזכרה במפורש**). אבו מאזן הציג עצמו כדובר בשם העם הפלסטיני כולו, "במולדת ובפזורה", הקורא לשים קץ ל-63 שנים של סבל "הנכבה" (קרי, מאז 1948) ולהשיב לעם הפלסטיני את חירותו ואת עצמאותו.

• **מטרת העם הפלסטיני:** מטרת העם הפלסטיני **הינה להשיג את זכויותיו הלאומיות בהקמת מדינה עצמאית שבירתה ירושלים המזרחית**. המדינה תוקם על כל שטחי הגדה המערבית, מזרח ירושלים ורצועת עזה, אותם כבשה ישראל ביוני 1967, בהתאם להחלטות הלגיטימיות הבין לאומיות. אבו מאזן טען כי מטרתו של המהלך הפלסטיני באו"ם אינו לבחוד את ישראל או לערער את הלגיטימציה שלה, **אלא לערער את לגיטימיות "ההתנחלות, הכיבוש והאפרטהייד"**. הוא ציין כי הפלסטינים מוכנים להקמת מדינה עצמאית, והדבר אושר בידי גופים בין לאומיים רבים.

• **האשמת ממשלת ישראל בכישלון המו"מ:** אבו מאזן הדגיש את מאמציהם האינטנסיביים של הפלסטינים, לדבריו, להביא לחידושו (מאמצים אלו התרסקו בשל עמדות ממשלת ישראל). **לב הבעיה**, לדברי אבו מאזן, הינו סירוב ממשלת ישראל להתחייב לתנאי המשא ומתן המתבססים על החוק הבין לאומי והחלטות האו"ם. אבו מאזן הדגיש כי הפלסטינים "מושיטים יד לשלום" לעם הישראלי.

גינני מעשיה של ישראל נגד הפלסטינים: אבו מאזן גינה את התרחבות ההתנחלויות הישראליות; את הבניה בירושלים המזרחית; את "גדר הפרדה הגזענית"; את "המצור" שישראל מטילה על רצועת עזה ואת "מלחמתם התוקפנית" של "שלטונות הכיבוש" בשנת 2008 (קרי, מבצע "עופרת יצוקה") שהובילה ל"הרס עצום של הבתים, בתי הספר, בתי החולים [ו]המסגדים" (**הערה:** הטרור מרצועת עזה וירי הרקטות לעבר ישובי ישראל, שקדמו למבצע "עופרת יצוקה", לא הוזכרו כלל).

• **"הנכבה (האסון שפקד את הפלסטינים ב-1948):** אבו מאזן טען כי האסון הפלסטיני ב-1948 ("הנכבה"), שהוביל להיווצרותה של בעיית הפליטים היה "אחד ממבצעי העקירה וההרס המתועבים ביותר", שנראו אי פעם. למרות זאת, ציין אבו מאזן כי **הפלסטינים מעוניינים במדינה רק בשטחים שנכבשו בידי ישראל בשנת 1967**.

• **בעיית הפליטים הפלסטינים:** אבו מאזן הדגיש כי הפלסטינים דבקים באופציית המו"מ ובכל ההסכמים שנחתמו עד עתה עם ישראל מתוך מטרה להגיע לפתרון קבע בכל הסוגיות הפתוחות, ובהן **פתרון "לבעיית הפליטים" הפלסטינים על פי החלטה 194 של האו"ם** (שבראית הפלסטינים מכירה ב"זכות השיבה" של הפליטים).

• **גינני לטרור ובפרט זה "המתבצע על ידי ישראל":** אבו מאזן ציין כי הפלסטינים דוחים ומוקיעים "כל סוג של טרור, ובעיקר טרור-מדינתי וטרור של המתנחלים" (קרי, ישראל הואשמה כי היא זו המבצעת את עיקר פעולות הטרור). עם זאת, הפלסטינים, לדברי אבו מאזן, ימשיכו **"בהתנגדות העממית השקטה נגד הכיבוש הישראלי ונגד מדיניות ההתנחלויות והאפרטהייד"**.

תגובת חמאס

■ **אסמאעיל הניה**, ראש ממשל חמאס, גינה את הפניה הפלסטינית לאו"ם והבהיר כי המדינה הפלסטינית לא תגיע באמצעות "חזור על הפתחים" אלא באמצעות "השחרור". הוא התייחס לאו"ם כארגון ה"נשלט בידי האמריקנים ובידי אחרים" ולכן, לדבריו, אין טעם לפנות אליו (מען, 23 בספטמבר 2011).

נאום בנימין נתניהו בעצרת

■ **בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל**, נשא גם הוא (לאחר אבו מאזן) נאום בפני העצרת הכללית של האו"ם בו **הציג את עמדות היסוד של ישראל בסכסוך הישראלי-פלסטיני, הדגיש את חתירת ישראל לשלום וקרא לאבו מאזן להפגש עימו מיידית ולפתוח בשיחות שלום.**

■ להלן עיקרי הנאום:

• **ישראל חותרת לשלום:** נתניהו הדגיש כי ישראל הושיטה את ידה לשלום מרגע הקמתה והצהיר כי הוא מושיט ידו לשלום גם כעת. הוא הבהיר כי **ישראל מוכנה ל"פשרות כואבות" אם יובטח לה שלום אמיתי וקרא לאבו מאזן להפגש עימו "כאן, היום, באו"ם" ולדבר איתו באופן ישיר ("דוגרי").** **מנגד, טען כי הפלסטינים רוצים מדינה פלסטינית, אך לא שלום ("Israel wants peace with a Palestinian State, the Palestinians want a state without peace").**

• **לקחי הנסיגות החד-צדדיות מדרום לבנון ומרצועת עזה:** ישראל נסוגה מדרום לבנון ומרצועת עזה "עד הסנטימטר האחרון", **אולם נסיגות אלו לא הרגיעו את "הסערה האסלאמית המיליטנטית". בכל מקרה של נסיגה או ויתור ישראלי "הקיצוניים חיסלו את המתונים".** נסיגת ישראל מרצועת עזה לגבולות 67 ופירוק ההתיישבויות הישראליות ברצועה הובילו לגירוש הרשות הפלסטינית מרצועת עזה ועלייתו של חמאס.

• **הצורך בהסדרי ביטחון במסגרת הסכם שלום:** נתניהו הדגיש כי ישראל זקוקה ל"נוכחות צבאית ארוכת טווח באזורים אסטרטגיים בגדה המערבית" **ולהסדרי ביטחון שימנעו איומים על בטחון אזרחיה ועל המרחב האווירי שלה.** לפיכך הדגיש כי "על הפלסטינים ראשית לעשות שלום עם ישראל ורק לאחר מכן לקבל את המדינה שלהם".

• **אופיה היהודי של מדינת ישראל:** נתניהו קרא לפלסטינים להכיר באופיה יהודי של מדינת ישראל, כפי שעשה האו"ם לפני 64 שנים. כמו כן **קרא נתניהו לפלסטינים לוותר על "הפנטזיה להציף את ישראל במיליוני פליטים" (קרי, ויתור על מימוש מה שמכונה על ידי הפלסטינים "זכות השיבה").**

• **מקור הסכסוך:** נתניהו ציין כי הסכסוך הישראלי-פלסטיני נמשך במשך "חצי מאה" לפני שהייתה התיישבות אחת בגדה המערבית או ברצועת עזה. **מקור הסכסוך אינו בהתיישבות הישראלית ביהודה ושומרון.** ההתיישבויות הינן תוצאה של הסכסוך, ולא הסיבה שלו.

- **גינני היחס השלילי של האו"ם לישראל:** יחס זה מוצא ביטוי בהחלטות בגנות ישראל שהתקבלו בו בשל "רוב אוטומטי". נתניהו הביע תקווה כי בסופו של דבר "האמת תצא לאור", גם בזירה האו"מית העויינת לישראל.
- **הבעת חשש מהתחזקותו של "האסלאם המיליטנטי" בהובלת איראן השואפת לנשק גרעיני ומהתחזקותו במדינות נוספות בעקבות "האביב הערבי".** נתניהו הביע חשש מ"עשרת אלפים טילים ורקטות גראד שסופקו על ידי איראן" ומנשק נוסף הזורם לרצועת עזה מסיני. נתניהו תהה מה ימנע מתרחיש דומה של השתלטות קיצוניים חמושים בנשק איראני על הגדה המערבית כאשר ערי ישראל "מרוחקות מאות מטרים בלבד" ממנה.
- **לקראת סיום נאומו הזכיר נתניהו את החייל החטוף גלעד שליט,** המוחזק בידי חמאס בניגוד לחוק הבין לאומי ומבלי שהתאפשר לצלב האדום לבקרו, **וקרא לאומות האו"ם לפעול לשחרורו.**

תגובת חמאס

- בכירים בחמאס גינו את נאומו של נתניהו. **אסמאעיל הניה,** ראש ממשל חמאס, טען כי הנאום היה "מתנשא, נועד לשווק את ה"גרסא הכוזבת" של ישראל וללמד סנגוריה על "המצור המוטל על עזה" המהווה את "הפשע של העידן". **סאמי אבו זהרי,** דובר חמאס, טען כי הנאום "מלא בשקרים...ובניסיון להצטייר כקורבן" (צפא, 24 בספטמבר 2011; Palestine-info, 24 בספטמבר 2011).

נאום נשיא ארצות הברית אובמה בעצרת האו"ם

- **נשיא ארצות הברית ברק אובמה התייחס גם הוא לסכסוך הישראלי-פלסטיני בנאומו ב-21 בספטמבר בפני העצרת הכללית.** הוא הדגיש כי הוא מאמין בזכותם של הפלסטינים למדינה משלהם, בהוסיפו **כי שלום אמיתי יכול להתממש רק מתוך מגעים בין הישראלים והפלסטינים לבין עצמם.** קרא לצדדים להגיע להסכם מקיף על **סוגיית הביטחון, הגבולות (ללא אזכור קווי 1967), ירושלים והפליטים.** אובמה הבהיר כי **"אין קיצור דרך לשלום" והוא לא יושג באמצעות "הצהרות והחלטות באו"ם"** והביע את מחויבותה של ארצות הברית לחזון המדינה הפלסטינית ולביטחונה של ישראל, המוקפת בשכנים המאיימים למחוק אותה מהמפה. אובמה הדגיש כי **ישראל זכאית ל"הכרה וליחסים נורמליים עם שכניה"** ובמקביל ידידה של ישראל צריכים **לשאוף לפתרון של שתי מדינות לשני עמים** (אתר האו"ם, 21 בספטמבר 2011).

- **בכירים ברשות הפלסטינית הביעו אכזבה מנאומו של אובמה.** כך למשל, יאסר עבד רבה, חבר הוועד הפועל של אשף, גינה את דרישתו של אובמה מהפלסטינים לפתוח במו"מ "ערטילאי" וללא יסודות ברורים. בתגובה ספונטנית לנאומו של אובמה ערכו הפלסטינים תהלוכות והפגנות מחאה ברחבי יהודה ושומרון ורצועת עזה, בהן הועלו באש דגלי ארצות הברית ותמונות של אובמה (צפא, 22 בספטמבר 2011; AFP, 21 בספטמבר 2011).

שני אירועי מחאה נגד ארה"ב, ב-23 בספטמבר. מימין: פלסטינים מציתים את דגלי ישראל וכן פוסטר של נשיא ארצות הברית ברק אובמה ולצידו מגן דוד, במהלך הפגנה בכפר אלנבי צאלח. משמאל: פלסטינים מציתים את דגל ארצות הברית, בהפגנה במעבר קלנדיה בה התעמתו עם כוחות הביטחון הישראליים (צפא, 23 בספטמבר 2011).